THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
PUBLISHED BY
JOURNAL PUBLICATIONS OF TORONTO, LIMITED
542 DUNDAS ST. WEST. Telephone Trinity 6830-6831
N. FRIEDLAND, President
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
Single Copy—3 cents

קאפיטאליזם פארלירט שטארקסטען זייל

ווי זאגט ערגעץ א גלייכזוארט: "בעסער שפעטער איידער קיינמאל. האבען זיך דאך די טרעגער פון דער קריסטליכער רעליגיע ארומגעזעהן, אז אונזער יעצטיגער קאפיטאליסטישע סיסטעם, אין וועלכער איינער האט א סך און דער אנדערער גאר ניט, איז ניט אין איינקלאנג מיט יעזוס'עס תורה און דערלויבען ארבייטסלאזיגקייט. הונגער און נויט אין דער צייט ווען די קאפיטאנען פון דער אינדוסטריע טיילען זיך מיט הונדערטער מיליאנען דיווידענטען, איז איינפאכע גאטלאזיגקייט.

די זעלבע גלחים, וועלכע האבען אזוי שטארק באקעמפט די סאציא־ליסטישע תורה, וועלכע האבען פון זייערע "פולפיטס" געהאלטען אין פאר־טיידיגען די קאפיטאליסטישע סיסטעם, האבען זיך צוריסען לויבענדיג די קאפיטאנען פון קאפיטאליזם פאר זייער גרויסער צדקה און האבען אויף זיי קיין שטויבעלע ניט געלאזען פאלען, שרייען יעצט, אז קאפיטאליזם איז א רואינע פאר דער מענשהייט, אז גאט אליין האט פארדאמט קאפיטאליזם און די קירכע דארף זיך שטעלען הינטער'ן פאלק, צוזאמען געבען דעם לעצטען טויט־קלאפ דעם קאפיטאליזם, וועלכער ליגט יעצט אויף זיין טויטען בעט.

דאס זענען ניט קיין פוסטע פראזען. דאס האט ניט געזאגט א ליבע־ראלער גלח, וועלכער האט זיך ערגען ארויסגעכאפט מיט א דרשה. דאס האט ניט געזאגט א גלח, וועלכער, ניט קענענדיג צייטען ווי מענשען מאטער רען זיך, איז איבער נאכט א סאציאליסט געווארען, דאס האט גערעדט די אנטאריא קאנפערענץ פון דער יוניטעד טשורטש.

אום אפצושאפען ארבייטסלאזיגקייט, האט די קאנפערענץ געזאגט, מיט איינגעפיר ווערען מעשיניזם, די רעגיערונג מוז קאנפיסקירען די אינדוסטריע און רייכטום פון לאנד און פארוועגדען עס פאר'ן גאנצען פאלק.

דאס זענען קלארע ווערטער.

די, וועלכע האבען צופיעל, מוזען עס אויעקגעבען צו די, וועלכע האב־בען נארנים. די אינדוסטריע מוז אזוי דעמאקראטיזירט ווערען, אז יעדער מענש זאל האבען דאס רעכט צו ארבייטען פאר'ן פראפיט פון די, וועלכע פראדוצירען.

רעזורענד דר. סיילעם בלעגד, וועלכער ווערט פארלעכענט פאר זעהר א ראדיקאלען גלח, האט פארגעלייגט א רעזאלוציע ביי דער קאנפערענץ, וועלכע פאדערט, אז די קאנאדער רעגיערונג זאל באשטימען א קאמיסיע, וועלכע זאל מאביליזירען ארבייט און קאפיטאל פאר'ן וואוילזיין פון אלעמען.

פארלייענדיג די רעזאלוציע האט דר. בלעגד געזאגט:

"רוסלאנד האט עס באוויזען צו טאן. און וואס דארטען איז אויפגע־טאן געווארען איז דער וואונדער פון דער גאנצער וועלט. דער פינף יאר־גער פלאן וועט זיכער זיין א דערפאלג. אויב דאס רוסישע פאלק, וועלכער איז 500 יאר הינטערשטעליג אין פארגלייך מיט אונז אין וויסענשאפטליכער אנטוויקלונג, האט געקענט אונטערנעמען אזא פראגראם, איז דען א וואונ־דער וואס אלע נאציאנען האבען מורא פאר רוסלאנד?

"איך גלויב ניט, אז אונזערע אינדוסטריאליסטען זענען טיפזיניג גע־נוג צו באגרייפען גענוי דאס אינדוסטריעל לעבען פון אונזער דאמיניאן. אומעציער דארף איבערנעהמען די דאזיגע פראבלעם און די מאכט פון דער קירכע דארף עס שטיצען. עס איז די העכסטע צייט צו זאגען דער רעגיע־רונג אין אטאווא, אז די יעצטיגע לאגע נויטיגט זיך אין דער פולער ארבייי־טער און געלט־מאכט פון לאנד. קאפיטאליזם ליגט אויפ'ן טויטען בעט. קיינער צווייפעלט ניט מער אין דעם.

"דארפען מיר וואר טען ביז די הונגעריגע מאסען וועלען זיך נעמען צו טאטען? ווער ווייסט וואס אין קאנאדע קען פאסירען אין צייט פון א יאר. אייב קיין זאך וועט ניט געטאן ווערען פאר די ארבייטער מאסען?"

רעזורענד דר. ו. ה. הינקס איז אבער נאך ווייטער געגאנגען איידער דר. בלעגד. נאכדעם ווי ער האט אנגעוויזען, אז אין דער צייט ווען די ברייטע מאסען הונגערען, טיילען זיך קאפיטאליסטען מיט הונדערטער מיליי־אנען דיווידענדען, האט ער געזאגט:

"איך האב ניט דעם גלויבען אין רעגיערונגען, וועלכען דר. בלעגד האט. עס איז באוויזען געווארען, אז די רעגיערונגען אין אויראפא ווערען געפירט פון גרויס־קאפיטאל. פאר די אינטערעסען פון קאפיטאל. די אמת'ע מאכט איז נאך אלעמען אין די מאסען."

די קאנפערענץ האט אפגעווארפען די רעזאלוציע, וועלכע פאדערט, אז די רעגיערונג זאל גלייך איינפירען ארבייטסלאזיגקייט אין לאנד.

די קאנפערענץ האט זיך ארויסגעזאגט געגען דער דאזיגער רעזאלו־ציע, ווייל דאס וועט זיין גענוגענד צו לייזען די ארבייטסלאזיגקייט אין לאנד, אזן אז אזא פארזיכערונג איז א פארמע פון צדקה.

זיי געזאגט, האבען דאס די סאציאליסטען ניט אויפגעהערט צו פראג־פאגאנדירען זיינע צענדליגע יארען. מעגליך, אז די סאציאליסטישע פראפאג־גאנדע, וועלכע האט ווארצלען געשלאגען, איז געקומען צום אויסדרוק יעצט, ווען די גאנצע געזעלשאפט איז יעצט געקומען פנים אל פנים מיט דער אק־טועלער לאגע. דאס וואס די סאציאליסטען האבען מיט יארען צוריק גע־זעהן אין טעאריע צו וואס קאפיטאליזם פירט, האבען דאס ערשט יעצט דערזעהן די, וועלכע האבען דעם סאציאליזם באקעמפט, אבער דאס ענדערט דאך ניט די לאגע. דאס וואס די קירכע איז גרייט צו שטיצען א געוויסען פונקט פון דער סאציאליסטישער פלאטפארמע, פארביליגט דאך ניט דעם עצם סאציאליזם. פארקערט, דער סאציאליזם ווערט דערמיט באדייטענד געשטארקט. עס ווייזט זיין אמת'דיגקייט.

הונדערט־פראצענטיגע סאציאליסטען און קאמוניסטען וועלען מעג־ליך אפלאכען פון דעם. קאמוניסטען וועלען זיכער געפינען נאך א באוויייז ווי פארפירעריש דער מענשעוויזם איז, באשטעטיגענדיג עס מיט'ן ביישפיעל אז גלחים האבען פאר דעם קיין מורא און רעפארמער שפילען זיך מיט דעם אום צו פארטומלען (?) די ארבייטער די קעפ, זיי זאלען ניט זעהן זייער איינענע מאכט.

די דאזיגע טענות וועלען זיין ריינע דעמאגאגיע.

דאס וואס די גלחים פון דער הערשענדער קירכע אין לאנד האבען גע־זאגט ביי זייער קאנפערענץ וועגען דער קאפיטאליסטישער אדדנונג, האבען זיי ניט פאר נחת געזאגט. דאס לעבען אליין האט זיי געצוואונגען צו דעם. קומט זיי דען ניט קיין קרעדיט פאר זעהן דעם אמת?

מיר גלויבען אז עס איז נאך גאנץ ווייט פון דעם, אז די קאנאדער רעגיערונג זאל קאנפיסקירען די אינדוסטריע און זאל עס נאציאנאליזירען. וואלט עס דען ניט געווען קיין זיעג פאר סאציאליזם, ווען דאס וואלט דער־גרייכט געווארען אהן מענשליכער בלוט־פארגיסונג?

איין מענשענ'ס לעבען איז מער ווערט איידער הונדערט טעאריעס, פון וועלכען "איזם" זיי זאלען ניט זיין.

דער פארצייבענטער פאקט איז א גרויסער זיעג פאר'ן סאציאליזם, אז דער קאפיטאליזם, און די גאנצע סיסטעם פון אונזער לעבען, וועלכע ער האט געשאפען, ליגען באמת אויפ'ן טויטען בעט, ווייזט דער פאקט, וואס דער שטארקסטער זייל פון קאפיטאליזם, די קירכע, הויבט זיך אן ארויסצו־רוקען פון הינטער איהם. פארלאזען פון גאט, וועט דער קאפיטאליזם מוזען פאלען. ווייל דאס לעבען אליין האט שוין דעם קאפיטאליזם לאנג ארויסגע־שפיען. די מיליאנען ארבייטסלאזע איבער דער וועלט, זענען דער בעסטער סימן.

יעצט ווען די קירכע הויבט אויך אן צו פארלאזען דעם קאפיטאליזם, איז די צייט ניט ווייט ווען אן אנדער, א מער מענשליכער, א מער גערעכטע סיסטעם וועט איינגעפירט ווערען אין אונזער סאציאלען לעבען.

א איך ראטעוועט די פריינדשאפט צווישען אונגארן און איטאליען

פון א ווינער.

דורך קמצא און בר־קמצא אין חרוב געווארען ירושלים און דורך א פשוט'ן לענדער ספארט־מעטש צווישען אונגארן און איטאליען אין בודאפעסט איז מיט עפענטליכען סקאנדאל שיער ניט איבער־גערישען געווארען דער בינדעניש־קאנט־ראקט צווישען די צוויי מלוכות, ווען ניט דער אידישער גלאריאטאר פון אונגארנס ספארט־מייסטער, וועלכער האט אין דעם לעצטען מאמענט געראטעוועט דעם כבוד פון אונגארן און דאדורך צוריק איבערגע־בעטען די שוין אנגעברוגז'טע געגנער.

אונגארן האט זיך נאכ'ן פארלוירע־נעם וועלט קריעג היבש לאנג געמאטערט כדי ארויסקריכען פון דער פאליטישער איזאלירונג, ביז עס איז געלונגען אדורכ־ברעכען דאס אייז און אנקניפען נייע אינטערנאציאנאלע באציהונגען דורך א פאליטישען בינדעניס מיט איטאליען.

מעגליך, אז דאס אבפאלען פון עפענטליכען אנטיסעמיטיזם אין אונגארן איז אויך א שטיקעל פועל יוצא דערפון.

איטאליען בכלל און מוסאלינין בפרט איז עס ניט ניחא. עס זאל הייסען די אנ־פיהרער פון אנטיסעמיטישען פאשיזם האבען פון איטאליען באקומען א בפירושען וואונק, אז זיי זאלען ניט אר־דענטפיצירען פאשיזם מיט אנטיסעמיטיזם און קודם כל ניט שטיצען עפענטליך זייער אנטיסעמיטיזם אויף דער פריינדשאפט־בינדעניש מיט איטאליען.

נשווים טוט איטאליען אועלכע זאכען ניט צוליעב אידענפריינדליכקייט. עס איז ניט "מאהבת מרדכי", נאר פשוט צוליעב אלגעמיינע אינטערנאציאנאלע סבות און אפשר בעיקר מחמת פינאנציע־לע ריקזיכטען.

דאס פאשיסטישע איטאליען האט נאר וועניג פריינד אין דער וועלט, נאה די פינסטערע, רעאקציאנערסטע און הא־ענקרייצלערישע גרופירונגען פון איינינע אייראפעאישע לענדער סימפאטיזירען מיט דער היינטיגער איטאליען. צו וואס זשע טויג איהם נאך די פיינדשאפט און די אק־טיווע געגנערשאפט פון דעם איבער דער נאנצער וועלט פארשריטען אידישען פאלק? דאס האט מען אויך געגעבען פארשטעהן אין אונגארן און אין ביידע באפריינדעטע לענדער היט מען זיך אצינד טשעפען עפענטליך און צו אפט מיט אי־דישקייט אלס כלל. פשוט, עס פארלוינט זיך ניט ריין געשעפטליך.

אין אונגארן א פאלק, וואס איז זעהר שטאלץ אויף זיינע וועהרפארטליכע טראַ־דיציעס און אויף העלדישקייט בכלל. אונ־גארן האט ליעב אויסצייכנען זיך ביי אינ־טערנאציאנאלע ספארטליכע אלימפיאדען. א יעדער אונגארישער ספארט־זיעג ווערט אין גאנצען לאנד געפייערט ווי גאר א וויכטיגער נאציאנאלער נצחון.

די אונגארישע אידען האלטען אויך שטארק פון אזעלכע גבורות. אויך ביי זיי איז דער וועהרספארט־זעהר אנטווי־וויקעלט און מעהר ווי איינמאל האבען אונגארישע אידען פארהאלטען די אונגא־רישע פאהנען צום זיעג ביי אינטערנא־ציאנאלע ספארט־מעטשעס. אלע אידישע ספארט־ארגאניזאציעס פון דער גאנצער וועלט נעהמען דארום גערן אויף אידישע מאנשאפטען פון אונגארן.

אין ווינען, אין פראג, אין אמעריקא און אפילו אין ארץ ישראל געפינען זיך אונגאריש אידישע ספארטלער אין דעם "הכח", אין "הגבור", אין 'מכבי', א. א. וו. זיי זיינען זעהר רוטיגירט אין אלע ספארט־צווייגען, ספעציעל אין מיליטער־ספארט, וועלכער איז ביי אידען וועניג באקאנט און נאך וועניגער טריינירט. אי־דען זיינען בטבע פאציפיסטען און קוקען אויף מיליטער־ספארטינג ווי אויף עבודה זרה.

אבער די אונגארישע אידען האבען צווי־שען זיך פארטרעפליכע דועלאנטען אויף זעבעל, פיסטוילען און אלע אנדערע מינים וועהר ספארט.

מען זאגט אז זיי טרעפען דאס בע־סער ווי די אונגארישע גוים און דארום איז פאראן ביי די מאדיארען קנאה, שנאה אויף די אידען אויך אין ספארט.

און דאס מאל זיינען אפילו די אנ־טיסעמיטען גליקליך געווען מיט'ן אידי־שען זיעג.

די לאגע ביים אונגארישאיטאליע־נישען פעכטמעטש איז געווען אזא גע־שפאנטע, אז דער קעניגליכער פלאצהאל־טער (רייכספארוועזער) אדמיראל הארטהי האט זיך שוין געהאט אויפגעהויבען פון טריבונע און אהיימפאהרען א ברוגז'ער אין קעניגליכען שלאס. דאס וואלט געהייס־סען איבערגעריסענע דיפלאמאטישע באַ־ציהונגען צווישען אונגארן און איטאליען, אפשר אפילו א שטיק רעוואלוציע אין דער די אנטיסעמיטישע אונגארן. פון דער גאנצער דער אינטערנאציאנאלער קאנסטעלאציע צווישען די אייראפייאישע פעלקער. אין דאס טאקי געווען דאס ערשטע און איינ־ציג מאל אין נייעם אונגארן, וואס אפילו אויטעווע די סיטואציע: אין זעבעל־פעכטען האט עס באזייגט די איטאליענער און אויפגעהויבען דעם כבוד פון דער אונגארישער פאהן דוקא אין וויכטיגס־טען מיליטער ספארט! דאס "פאטער־לאנד איז גערעטעט" און דער שטורם האט זיך באלד געלעגט. עס איז צוריק גע־וואָרען ששון ושמחה, ביידע נאציאנען האבען זיך אויפסניי פארברודערט דורך טעמפעראמענטפולע טאאסטען און דער אינטערנאציאנאלער שלום איז געבליבען באפעסטיגט דורכ'ן אנגעשטרענגטען זיעג פון א אידישען ספארט־העלד.

צו וועט דער איד פעטשויער עפעס געניסען דערפון? צו וועט עס געשטעלט ווערען אין זכיות־קאנטא פון אונגארישען אידענטום?

פאר פעטשויערן אליין איז עס ניט קיין איבערראשונג, ער האט שוין מעהר ווי איינמאל פארהאלפען זיינען דער אונ־גארישער פאהן אויף גרעסערע אינטער־נאציאנאלע קאנקורענצען און אלימפיא־דען, ער טראגט אויך פארשיעדענע הויכע אויסצייכנונגען פון דער אונגארישער מלוכה. פארשטעהט זיך אלס אונגאר, ניט אלס איד. אאם טאר מען ניט דער־מאהנען אפילו אין איינענעם לאנד. עס איז נאר א פראגע, צו וואלט מען פונקט אזוי פארשווערן אידיש־קייט, ווען למשל די אונגארישע פאהן באפט חלילה דורך איהם צופעליג אויך א מפלה? איך האב מורא, אז דעמאלט וואלט שולדיג געווען נאר דער איד און דאס נאנצע לאנד. וואלט עס נעווארן, אז ניט דער אונגאר נאר דער איד האט אנגעטאן א בושה דעם לאנד. די אבסא־לוטע גערעכטיגקייט לגבי אידען איז ניט קיין איינפאך פראבלעם.

דער קלוגער "שלום עליכם" האט שוין לאנג געזאגט: שווער צו זיין א איד . . . .

אלייין

(א בילד פון'ם מערב־קאנאדער אידישען לעבען)

פון יצחק פייגעלמאן

דאס פענסטער איז נאך געווען באַ־דעקט מיט א פייכטען שוויינסיגען צורעק פון'ם ביינאכטיגען רעגען. ווען הערשל איז אונטערגעשפרונגען פון זיין בעט און האט ארויסגעקוקט אין דרויסען. אי־בער דער רחבות'דיגער ליידיגקייט וועל־כע האט זיך אויסגעשפרייט פאר זיינע אויגען, איז נאך געהאנגען די שטיל־קייט פון דער־נאכט, און טראפענס רעגען האבען נאך געצאנקט געגען דער אויפ־שטיינענדער זון.

הערשל האט זיך דערמאהנט אז ער האט זיך היינט ניט וואס צו איילען. קיין קוגים קאן ער היינט ניט דערוואַרטען. עס איז היינט "וויקטאריא דעי".

מיט דער ווייכער, פליישיגער דאָלאָ־ניע פון זיין האנט, האט ער אָפּגעוווישט דעם פייכטען שוויינס פון'ם פענסטער און א פראכטפולע פאנאראמע פון'ם נעבורט פון א פרישען זומערטאג האט זיך פאר איהם אויפגעוויקעלט. ער האט געקוקט אין דער טיעפער ווייטקייט. דארט אי־בער דעם רויטען, שטיינערנעם בארג, אי־בער די שיטערע עטליכע בוימלאך וועלכע האבען זיך לייכט געבויגען פון'ם לאס־טשענדען ווינטלעך.

און ער האט געזעהן פאר זיינע אויגען — א גרויזאמע פוסטקייט פון זיין איינענעם לעבען. דאס איז געווען בלויז א פאנטאזיע בילד — וואס ער האט פאר זיך געזעהן, אן אפשפיגלונג פון די נעראנקען וועלכע האבען זיך געפארעסט אויף זיין נערוועאישען מאַרך.

הערשל האט געזעהן ווי די זון שטייגט אויף פון הינטערן בארג ארויס, און ווי אזוי איהר רויטער פלאם צינדט זיך אָן אין שלינגט איין ביסלעכווייז די זויבערע רעגען־טראפענס. וועלכע זענען נאך געלעגען אויפ'ן גראז פון איבער דער נאכט. ער האט באמערקט, ווי דער בארג איבער וועלכען אזוי פיעל רויטע שטיי־נערנע אָדערען האבען זיך געוועבט, ווערט באלויכטען פון א העלער, גאלדענער ליכ־טיגקייט, און ער האט געוואוסט אז עס וועט היינט זיין א שעהנער זומערדיגער טאג.

עס האט איהם פארדראסען.

וואס איז איהם איינענטליך דער חילוק, האט ער זיך געטראכט. וואס פאר א נייע האפענונגען וועט איהם דער נייער טאג דען ברענגען און צו דערוואַרט ער דען בכלל נייע האפענונגען פון דעם שעה־נעם טאג? און ער דערמאהנט זיך, ווי אזוי ער האט שטענדיג אזוי פארהערליכט דעם צייבער פון דער־נאכט. א יום טוב איז עס דאָך ביי איהם געווען, ווען ער האט אמאָל, אין דער גרויסער רוסישער שטאדט, וואו ער איז דערצויגען געווארען, געהאט די געלעגענהייט צו ביי־וואוינען אזא פראכטפולען זונען אויפגאנג. אבער דאָ, וואס וועט איהם דער טאג דען ברענ־גען?

ער ווייסט אז ער וועט געפינען די זעל־בע לאנגווייליגע מאָנאָטאָניגקייט אינ'ם היינטיגען טאג, פונקט ווי אין יענע אלע הונדערטער טעג וועלכע האבען דאָ פאר־ביינגעשראמט און האבען ניט איבערגע־לאזען נאך זיך קיין שום אָנדענקען.

טעג, טעג, טעג.

גרויע טעג, וואכעדיגע טעג, פול מיט קליינליכער פשוט'קייט אהן באזונדערען אינטערעס און אהן באזונדערען אונטער־שיד פון איינעם צום אנדערען. אט זיי עלענט הארט, טיעף אונטערן ברוסט־קאסט הונדערטער און אפשר טויזענטער טעג, וועלכע ער האט דאָ, אויפ'ן איינזאמען "איזעל" פארבראכט. זענען אזוי אויפ־עהנליך איינער צום אנדערען. אין זיין זכרון, — אז ער קען קוים ארויספלאַ־טערען פון דעם גרויסען קנויל וואָכעדיגע טעג, איינעם וועלכער זאל האבען איבער־געלאזען כאטש א קליינעם קריץ אויף זיין זכרון.

דער זעלבער רויטליכער בארג, די זעלבע מאָנאָטאָנע רחבות'דיגקייט אנט־קענען זיין פענסטער. די זעלבע אויפ־שטייגענדע זון און דער זעלבער האלב־קייליכדיגער פענסטער פון זיין איינזא־מען שלאף צימער. דאס איינציגע "לעבע־דיגע" וואס ער פיהלט לעבען זיך און ארום זיך, איז דער וועק־זייגער.

א געטרייער פריינט פיהלט ער אינ'ם זייגער. עס איז דער איינציגער פריינט וועלכער געהט מיט איהם צוזאמען אין בעט נאך א לאנגען טאג "ביזנעס" מיט די ארומיגע פארמערס און וועלכער שטעהט צוזאמען מיט איהם אויף פינף אזייגער פארטאג, ווען מען דארף שוין עפענען די סטאר.

וואלט ער כאטש געהאט מיט זיך א לעבעדיגע תיה. א הונט, א קאץ א קאנא־ריקער, וועלכער זאל איהם מאכען פארגע־סען מיט זיין טרילערען דעם עגבערענדען שייר פון איינעם אנדערען. אט זיי עלענט הארט, טיעף אונטערן ברוסט־קאסט הונדערטער און אפשר טויזענטער טעג, וועלכע ער האט דאָ, אויפ'ן איינזאמען איצט, אזוי ער דען ניט קריגען ערגעץ כאטש א קע־עהנליך איינער צום אנדערען.

אזוי ווערט דארט איצט אויפגעבויט א גרויסער פאווילאָן, וואס וועט דינען פאר פארווייילונגען, פארשטעלונגען און עהנליכעס, און וועט אריינגעהמען ארום טויזענט פערזאָן.

דער פאווילאָן וועט אויך האבען א ספעציעלען "סטיידזש" מיט אלע באַ־קוועמליכקייטען פאר פארשטעלונגען. עס ווערט דארט אויך איצט אריינגעפיהרט עלעקטרי פון דער "היידרא". עס ווערט ארורכגעפיהרט א פארבעסערט וואסער־סיסטעם אויף צו וואשען זיך; עס ווערט געשטעלט נייע און נאר באקוועהמע 'בייסמענטס" און עס ווערט געמאכט ספעציעלע נייע ספארט־פלעצער, פאר בייזבאל, טענים, בעסקעטבאל און אנדערע ספארט־איינריכטונגען.

דאס גלייכען ווערט אויך פארבריי־טערט דאס פלאץ פאר דערוואקסענע. עס ווערט דארט איינגעארדענט מעהר באַ־קוועמליכקייטען און עס ווערט געמאכט מעהר פלאץ, כדי קאנען אריינגעהמען מעהר, ווי פאראיהרען.

דער קעמפ "יונגווערלט" איז אויך פאקטיש פארווענדעלט געווארען אין א ראיאָן־קעמפ, וואס נעהמט ארום די שטעדט: האמילטאָן, לאָנדאָן, באָפאלא, ראטשעסטער, סיראקיוז, אלבאני, און א רייהע אנדערע שטעדט, אין קאנאדע און אין די פאראייניגטע שטאאטען, ווייל די אלע שטעדט בילדען איצט איין שול־ראָ־יאן ביים ארבייטער רינג.

פון די אלע שטעדט וועלען היי יאהר זיין גרויסע צאָהלען קינדער אין קעמפ.

די דערעפענונג פון קעמפ־סעזאן קומט פאר זונטאג דעם 28־טען יוני.

עס ווערט צוגעגרייט א גרויסע און אינטערעסאנטע פייערונג, מיט א רייכען קאָנצערט, אין וועלכען עס וועלען זיך באטייליגען באוואוסטע אָרטיגע קינסט־לער און דער עיקר די דראמאטישע סעק־ציע ביי די ארבייטער רינג פרץ שולען, אין א ספעציעלען אמווירענדען פראָ־גראם.

צו דער ערעפענונג קומט א ספעציע־לער פארשטעהער פון דער נאציאנאלער עקזעקוטיווע פון ארב. רינג אין ניו יארק.

עס ווערען אויך דערוואַרט גרויסע דעלעגאציעס פון ארבייטער רינג מיטגלי־דער פון די דערמאהנטע שטעדט, וועלכע וועלען קומען מיט ספעציעלע אויספלוגען. פון דעם פארשווענדערישען שטאדטישען לעבען. וואָרום דאס שטאדטישע לעבען איז דאך איינענטליך זיין לעבען — דאס צוליעב ארט לעבען וועלכעס דער הערר'ן נאר זיי האבען צו איהם אויך דעם פולען צור־טרוי אין געלט־פראגען. אויף הערר'ס א שווארטס קאנען זיי שטעלען, ווייסען זיי, אז דאריבער זוכען זיי ניט צו ארונטער־רייסען פון דעם פרייז, ווען זיי ניט קויפען עפעס אין הערס איינציגען סטאר — "די מאגיסטאבא דזשענעראל פודס סטאר".

א דאנק דעם דאזיגען צוטרוי, אין הערס נעשעפט אזוי באדייטענד געוואר־סען און איז פיעלפאכיג פארגרעסערט געווארען, און צוליעב דעם זעלבען צור־טרוי, ווייסט הערר'ן, אז ער איז געווארען א קליינער עושר'ל. אין פארלויף פון דער צייט וואס ער איז אריינגעקומען אהער.

ער געדענקט איצט ווי איבערגליק־ליך ער האט זיך געפיהלט, ווען ער האט די ערשטע וואָך איינגעלייזט אכציג דאָ־לאר פון וועלכער סומע עס איז איהם פארבליבען, האט ער דאן אויסגעדאשבונט איבער צוואנציג דאָלאר ריווח. דאמאלסט איז אויפ'ן פלאץ פון זיין איצטיגען גרוי־סען דזשענעראל סטאר, געשטאנען א צור־וויפנעקלאפטער שטאל פון ברעטער. אין דעם דאזיגען שטאל איז ער געשלאָפען און האט געגעסען אין דארט האט ער פאר־בראכט זיינע יונגע, פארבשופ'טע פון פרייד, טעג און נעכט. ער האט שוין דאן געזעהן אז עס שטעהט איהם פאר א צור־קונפט פון אן "אָלרייטניק", אבער אין זיינע שעהנע חלומות, האט ער זיך דאן געטיילט מיט זיין פארמעגען, מיט א ליעבער פרוי און קינדערלאך...

היינט, איז א העלפט — די ערשטע העלפט, פון זיין חלום פארווירקליכט גע־וואָרען. זיין מאטעריעלער מצב איז ווירק־ליך, ניט צו פארזינדיגען. געלט א סך, אן אויסגעצאָהלטער גרויסער סטאר, א פראכטפולער לימאָזין — אבער א קליין, איינזאם צימערעל, אויבען איבער זיין סטאר, מיט דעם וועק־זייגער אלס זיין איינציגען פריינט און לעבענס באגלייטער.

נאך אזוי פיעל יאהרען פון דערפאָל־גען און מאטעריעלע דערגרייכונגען, זעהט הערשל איצט א נאָנענדע, מאָנאָטאָנע גרויקייט פאר זיינע אויגען, ער זעהט א גרויקייט אין דער ליכטיגער זון וועלכע שיט איצט גאנצע הויפענס מיט גאָלדענע שטראהלען אויף דער דערוואכענדער ערד, — דו זעלבע־זון וועלכע האט איהם אזוי זיס געוואָרימט אין יענע ערשטע טעג ווען ער איז נאך געשלאָפען און האט געגעסען אינ'ם צונויפגעקלאפטען שטאל פון אלטע ברעטער, איצט איז זי ניט מעהר ווי א שאָטען פון דאס וואס זי איז געווען אמאָל.

ער קוקט אויפ'ן זעלבען בארג און זעהט אין איהם איצט ניט מעהר ווי א טויטע וואנט, וועלכע האלט איהם (הע־רי'ן) אָפּגעזונדערט פון דער לעבעדיגער, לאכעדיגער וועלט. ווען ניט אט די "טוי־טע וואנט", טראכט ער — ווער ווייסט? אפשר וואָלט ער נאָר איצט געעצערטעלט געווארען פון א ווייכער לאסטשענדיגער זאנט דר. ווייצמאן ווייטער צו דער מאנדאטען קאמיסיע.

דער הערר'ס אידישער אינטערעס אין דער מאנדאטען קאמיסיע האט אין ניט געליטען עקאנאָמישע שווערקייטן. אזוי פארשווערען עפעטערשיערס אידיש־קייט, ווען למשל די אונגארישע פאהן באפט חלילה דורך איהם צופעליג אויך א מפלה? איך האב מורא, אז דעמאלט וואָלט שולדיג געווען נאר דער איד און דאס נאנצע לאנד. וואָלט עס נעווארן, אז ניט דער אונגאר נאר דער איד האט אנגעטאן א בושה דעם לאנד. די אבסא־לוטע גערעכטיגקייט לגבי אידען איז ניט קיין איינפאך פראבלעם.

דער קלוגער "שלום עליכם" האט שוין לאנג געזאגט: שווער צו זיין א איד . . . .

פון דער הינער ארבייטער רינג טעטיגקייט

די טעטיגקייט אין הינען ארבייטער רינג אָרדען איז איצט קאָנצענטרירט הויפטזעכליך ארום דער ערפענונג פון קעמפ־סעזאן.

דער ארבייטער רינג קעמפ "יונג־וועלט" איז באקאנט אלס איינע פון די שעהנסטע קינדער אינסטיטוציעס, מיט אומגעהייער פיעל באקוועמליכקייטען, סיי אין דער אויסשטאטונג פון קעמפ גופא, סיי אין דער טעכנישער און פעדאגאגי־שער פיהרונג פון קעמפ. לעצטענס ווערען געמאכט נאך א גאנצע רייהע אויסבעסער־רונגען, וואס וועלען דעם קעמפ אוועק־שטעלען אויפ'ן ערשטען פלאץ צווישען קינדער קעמפס אין קאנאדע.

אזוי ווערט דארט איצט אויפגעבויט א גרויסער פאווילאָן, וואס וועט דינען פאר פארווייילונגען, פארשטעלונגען און עהנליכעס, און וועט אריינגעהמען ארום טויזענט פערזאָן.

דער פאווילאָן וועט אויך האבען א ספעציעלען "סטיידזש" מיט אלע באַ־קוועמליכקייטען פאר פארשטעלונגען. עס ווערט דארט אויך איצט אריינגעפיהרט עלעקטרי פון דער "היידרא". עס ווערט ארורכגעפיהרט א פארבעסערט וואסער־סיסטעם אויף צו וואשען זיך; עס ווערט געשטעלט נייע און נאר באקוועהמע 'בייסמענטס" און עס ווערט געמאכט ספעציעלע נייע ספארט־פלעצער, פאר בייזבאל, טענים, בעסקעטבאל און אנדערע ספארט־איינריכטונגען.

דאס גלייכען ווערט אויך פארבריי־טערט דאס פלאץ פאר דערוואקסענע. עס ווערט דארט איינגעארדענט מעהר באַ־קוועמליכקייטען און עס ווערט געמאכט מעהר פלאץ, כדי קאנען אריינגעהמען מעהר, ווי פאראיהרען.

דער קעמפ "יונגווערלט" איז איצט פאקטיש פארווענדעלט געווארען אין א ראיאָן־קעמפ, וואס נעהמט ארום די שטעדט: האמילטאָן, לאָנדאָן, באָפאלא, ראטשעסטער, סיראקיוז, אלבאני, און א רייהע אנדערע שטעדט, אין קאנאדע און אין די פאראייניגטע שטאאטען, ווייל די אלע שטעדט בילדען איצט איין שול־ראָ־יאן ביים ארבייטער רינג.

פון די אלע שטעדט וועלען היי יאהר זיין גרויסע צאָהלען קינדער אין קעמפ.

די דערעפענונג פון קעמפ־סעזאן קומט פאר זונטאג דעם 28־טען יוני.

עס ווערט צוגעגרייט א גרויסע און אינטערעסאנטע פייערונג, מיט א רייכען קאָנצערט, אין וועלכען עס וועלען זיך באטייליגען באוואוסטע אָרטיגע קינסט־לער און דער עיקר די דראמאטישע סעק־ציע ביי די ארבייטער רינג פרץ שולען, אין א ספעציעלען אמווירענדען פראָ־גראם.

צו דער ערעפענונג קומט א ספעציע־לער פארשטעהער פון דער נאציאנאלער עקזעקוטיווע פון ארב. רינג אין ניו יארק.

עס ווערען אויך דערוואַרט גרויסע דעלעגאציעס פון ארבייטער רינג מיטגלי־דער פון די דערמאהנטע שטעדט, וועלכע וועלען קומען מיט ספעציעלע אויספלוגען.

פון דער פארשווענדערישען שטאדטישען לעבען. וואָרום דאס שטאדטישע לעבען איז דאך איינענטליך זיין לעבען — דאס צוליעב ארט לעבען וועלכעס דער הערר'ן נאר זיי האבען צו איהם אויך דעם פולען צור־טרוי אין געלט־פראגען. אויף הערר'ס א שווארטס קאנען זיי שטעלען, ווייסען זיי, אז דאריבער זוכען זיי ניט צו ארונטער־רייסען פון דעם פרייז, ווען זיי ניט קויפען עפעס אין הערס איינציגען סטאר — "די מאגיסטאבא דזשענעראל פודס סטאר".

א דאנק דעם דאזיגען צוטרוי, אין הערס נעשעפט אזוי באדייטענד געוואר־סען און איז פיעלפאכיג פארגרעסערט געווארען, און צוליעב דעם זעלבען צור־טרוי, ווייסט הערר'ן, אז ער איז געווארען א קליינער עושר'ל. אין פארלויף פון דער צייט וואס ער איז אריינגעקומען אהער.

ער געדענקט איצט ווי איבערגליק־ליך ער האט זיך געפיהלט, ווען ער האט די ערשטע וואָך איינגעלייזט אכציג דאָ־לאר פון וועלכער סומע עס איז איהם פארבליבען, האט ער דאן אויסגעדאשבונט איבער צוואנציג דאָלאר ריווח. דאמאלסט איז אויפ'ן פלאץ פון זיין איצטיגען גרוי־סען דזשענעראל סטאר, געשטאנען א צור־וויפנעקלאפטער שטאל פון ברעטער. אין דעם דאזיגען שטאל איז ער געשלאָפען און האט געגעסען אין דארט האט ער פאר־בראכט זיינע יונגע, פארבשופ'טע פון פרייד, טעג און נעכט. ער האט שוין דאן געזעהן אז עס שטעהט איהם פאר א צור־קונפט פון אן "אָלרייטניק", אבער אין זיינע שעהנע חלומות, האט ער זיך דאן געטיילט מיט זיין פארמעגען, מיט א ליעבער פרוי און קינדערלאך...

היינט, איז א העלפט — די ערשטע העלפט, פון זיין חלום פארווירקליכט גע־וואָרען. זיין מאטעריעלער מצב איז ווירק־ליך, ניט צו פארזינדיגען. געלט א סך, אן אויסגעצאָהלטער גרויסער סטאר, א פראכטפולער לימאָזין — אבער א קליין, איינזאם צימערעל, אויבען איבער זיין סטאר, מיט דעם וועק־זייגער אלס זיין איינציגען פריינט און לעבענס באגלייטער.

נאך אזוי פיעל יאהרען פון דערפאָל־גען און מאטעריעלע דערגרייכונגען, זעהט הערשל איצט א נאָנענדע, מאָנאָטאָנע גרויקייט פאר זיינע אויגען, ער זעהט א גרויקייט אין דער ליכטיגער זון וועלכע שיט איצט גאנצע הויפענס מיט גאָלדענ